

XI.

Betænkning

over

Udkast til Lov om Ophævelse af
Toldforskjellen mellem Danmark
samt Slesvig og Holsten.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 30te
November 1852.)

Den Lov, over hvilken undertegnede Udvalg har at afgive Betænkning, er i dens forskjellige Dele undergaaet en alvorlig Prøve, efterat saavel mundtlige som skriftlige Oplysninger ere indhentede fra offentlige Autoriteter og fra Privatmænd, ligesom en stor Del Andragender fra de i Sagen Interesserede har givet os ligesaa værdifulde som kærkomne Oplysninger.

Loven gaaer ud paa: at ophæve Toldgrænsen mellem Danmark-Slesvig og Holsten, hvilket for Danmarks Riges Bedkommende søges opnaaet ved at forandre nogle, skjøndt ikke mange, der gjældende Toldsatser. I sidste Henseende kan Udvalget i det Væsentlige slutte sig til det forelagte Udkast; derimod har Udvalgets Flertal troet, at den endelige Beslutning om Toldgrænsens Forlæggelse ikke for Dieblikket bør tages.

Dersom det hele danske Monarchie dannede en stærk Enhed; dersom fælles Sæder, Ideer og Institutioner havde fremkaldt et indre Sammenhold, der ikke let kunde roffes: da vilde det Fællesskab, man her tilsigter, baade være naturligt og ønskeligt. Men en saadan Enhed bestaaer endnu ikke, og vi have ikke engang for Alvor prøvet paa, om det kunde lykkes os at skabe den. Tanken om en Fællessforsatning for det hele Monarchie, der er bleven udtalt i det aabne Brev af 28de Januar 1852, er endnu ikke rykket et Skridt videre. Det er derfor vor Pligt at prøve, hvilken den Landsdels Stilling er, saavel udad som indad, med hvilken vi skulle knytte en Toldforbindelse.

Holstens Forhold udad er endnu i det Væsentlige det samme som førend 1848. Den

Forening af Stater, der fører Navnet det tydske Forbund, bestaaer endnu. Forsøget, at skabe en stærk, i de enkelte Staters indre Anliggender indtrængende Enhedsmagt, lykkedes ikke, men paa Ruinerne af de forskjellige Bygninger, man søgte at opføre, har atter Forbundet reist sig i sin tidligere Skikkelse.

Den danske Regjering kan hverken have Billie eller Magt til at ophæve dette bestaaende Forhold. Et Forsøg paa at udrydde Holsten af dets Forbindelse med Tydskland vilde enten sørgeligt mislykkes, eller bære i sit Skjød Spiren til evige Kampe og Anfægtelser.

Holstens vedvarende Forbindelse med Tydskland maae vi altsaa ansee for givet, og vi kunne ikke lukke Dinene for dens naturlige Følger. Tydskland er selv Herre over sin Fremtid; det ligger udenfor vor Myndighed at bestemme den. Det vilde være uflogt, om vi vilde bygge vor egen Fremtid paa Forudsætningen om en Tilstand, hvorover vi ikke raade. Begivenhederne i Tydskland i 1848 kom pludselig og uventet; den ikke mindre pludselige Tilbagevenden til den tidligere Tingenes Tilstand var ligesaa overraskende. Med disse Mindelser for Die maae vi vel vogte os for sorgløst at hengive os til den Tro, at det nuværende Forhold vil være evigvarende eller endog kun langvarigt.

Og selv om vi blot tage Hensyn til den vieblikkelige Tilstand, der synes saa gunstig for den enkelte tydske Stats individuelle Magt, kunne vi ingenlunde paastaae, at den almindelige tydske Indflydelse paa de enkelte Stater er for Lidet eller Intet at regne.

Begivenhederne i 1848—50 viste os paa den ene Side, at der var et stærkt, vidt forgrenet Parti i Tydskland, der ønskede en gjenemgaaende politisk Enhed; det viste os tillige, at denne Stræben endnu stødte paa altfor stærk Modstand i de enkelte tydske Staters og deres Regjeringers Lyst til Selvstændighed. De sidste to Aars Begivenheder have paa eengang stemplet den politiske Enhedsstræben som et skjønt Drømmebillede, og ladet selve Regjeringerne optræde som Enhedens Forkæmpere i en anden Retning.

Naar en Idee har en dyb og alvorlig Grund, hjælper det kun lidet at fortrænge den